

MA·RA

Turism – och restaurangverksamhet växer...

Så växer lagstiftningen

8.1.2018 Timo Lappi

Turism- och Restaurangförbundet MaRa r.f.

- Bransch- och arbetsgivarorganisation i turism- och restaurangbranschen
- 2 700 medlemsorganisationer, som har 7 300 verksamhetsställen
- 30 anställda, varav 13 jurister
- 80-90 % av omsättningen i sin verksamhetsområde
- Bra soliditet, förmögenhet 39 miljoner euro
- Finlands Näringslivs (EK) medlemsförbund
- Medlem i branschens Europeiska paraplyorganisation HOTREC

Medlemmar

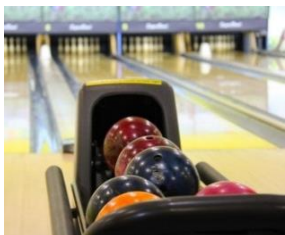
- Hotell, hosteller, campingplatser, vandrarhem och semesterbyar
- Bad och rehabilitering centrar
- Skidcentren och skidskolar

- Restauranger, caféer, pubar, nattklubbar, snabbmatrestauranger
- Personalrestauranger, cateringföretag
- Trafikstationer

- Nöjes-, tema- och upplevelseparker
- Festivaler och konserter, kongressorganisationer
- Företag som erbjuder snöskoter, hundsläde och andra naturaktiviteter

- Bowlinghaller
- Timeshare-företag
- Företag som erbjuder marknadsförings- och förmedlingstjänster i turism område

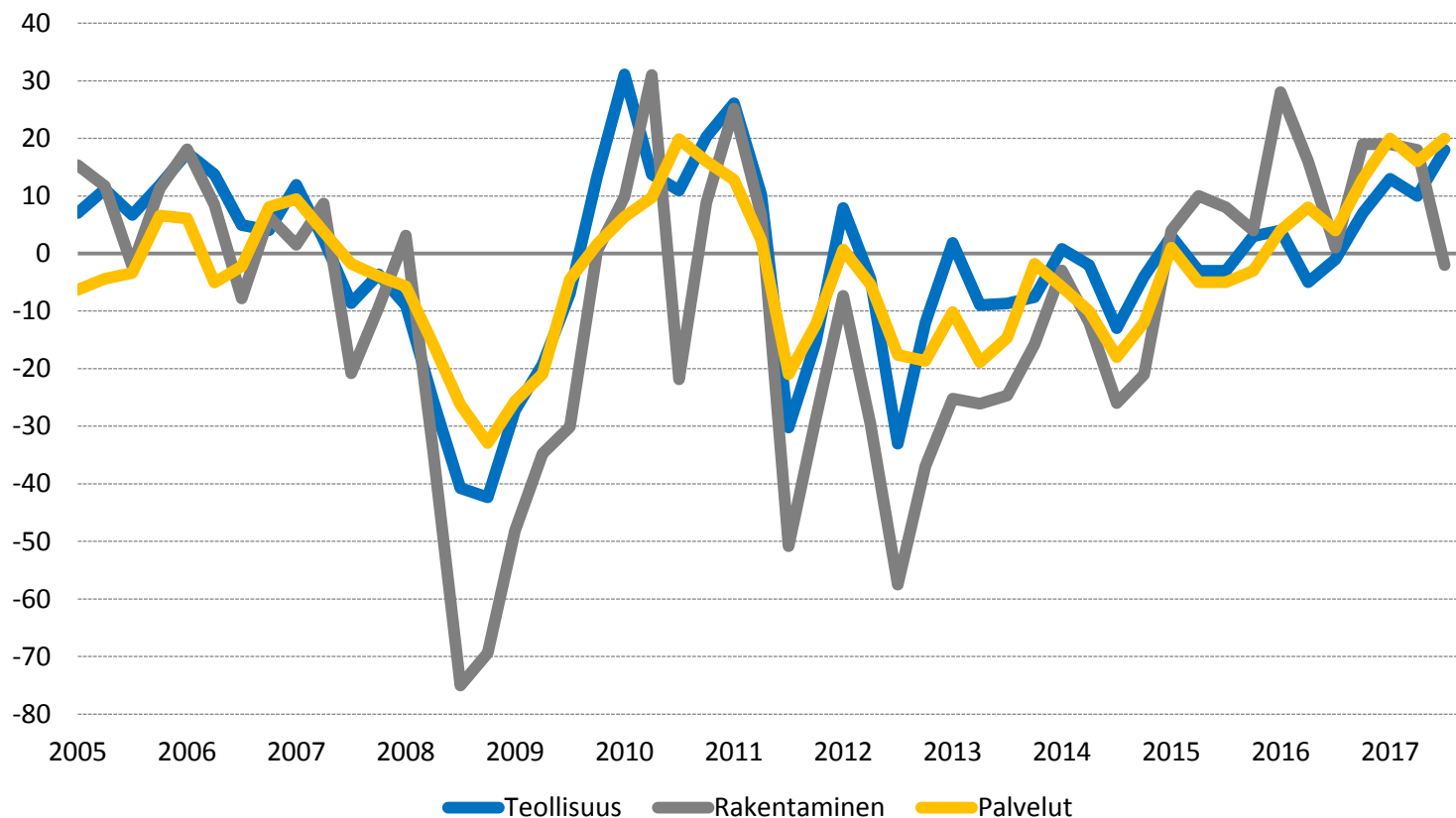
Suhdanteet:

Elinkeinoelämän suhdannenäkymät melko hyvät

Haasteena rekrytointivaikeudet, jotka ovat palveluissa ja rakentamisessa jo yleisin toiminnan laajentumisen este

Palvelualan yritysten suhdannenäkymien saldoluku oli 2017 lokakuussa +20 (+16 heinäkuu 2017).

Päätoimialojen suhdannenäkymät 12 kk, saldoluku

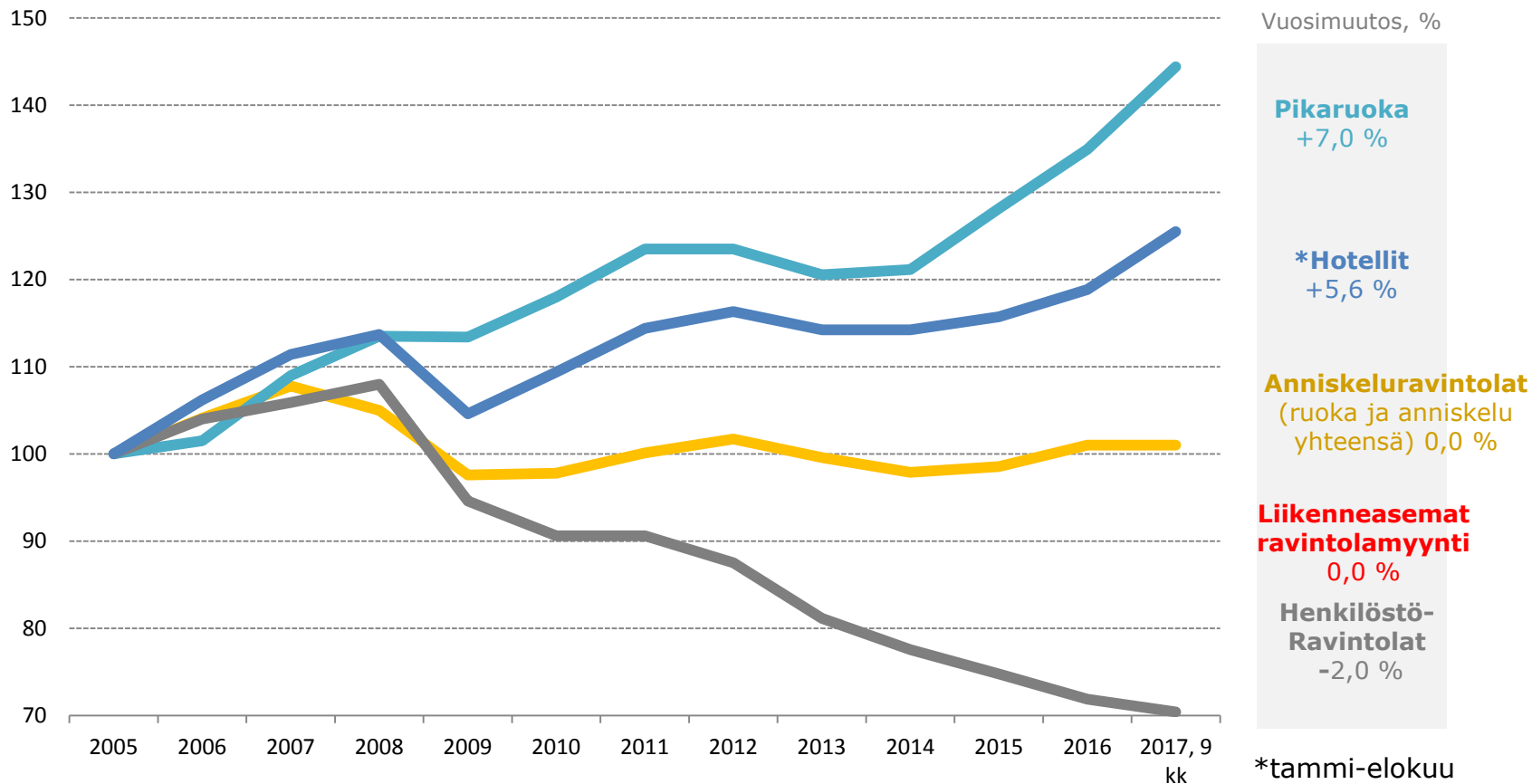
Myynti:

Vuosi 2017: haasteelliset kesäkelit näkyivät myynnissä

Anniskeluravintoloiden myynti vuoden ensimmäisellä puoliskolla +2,7 %, mutta tammi-syyskuussa ei kasvua lainkaan.

Indeksi myynnin määrä 2005=100

2017 tammi-syyskuu

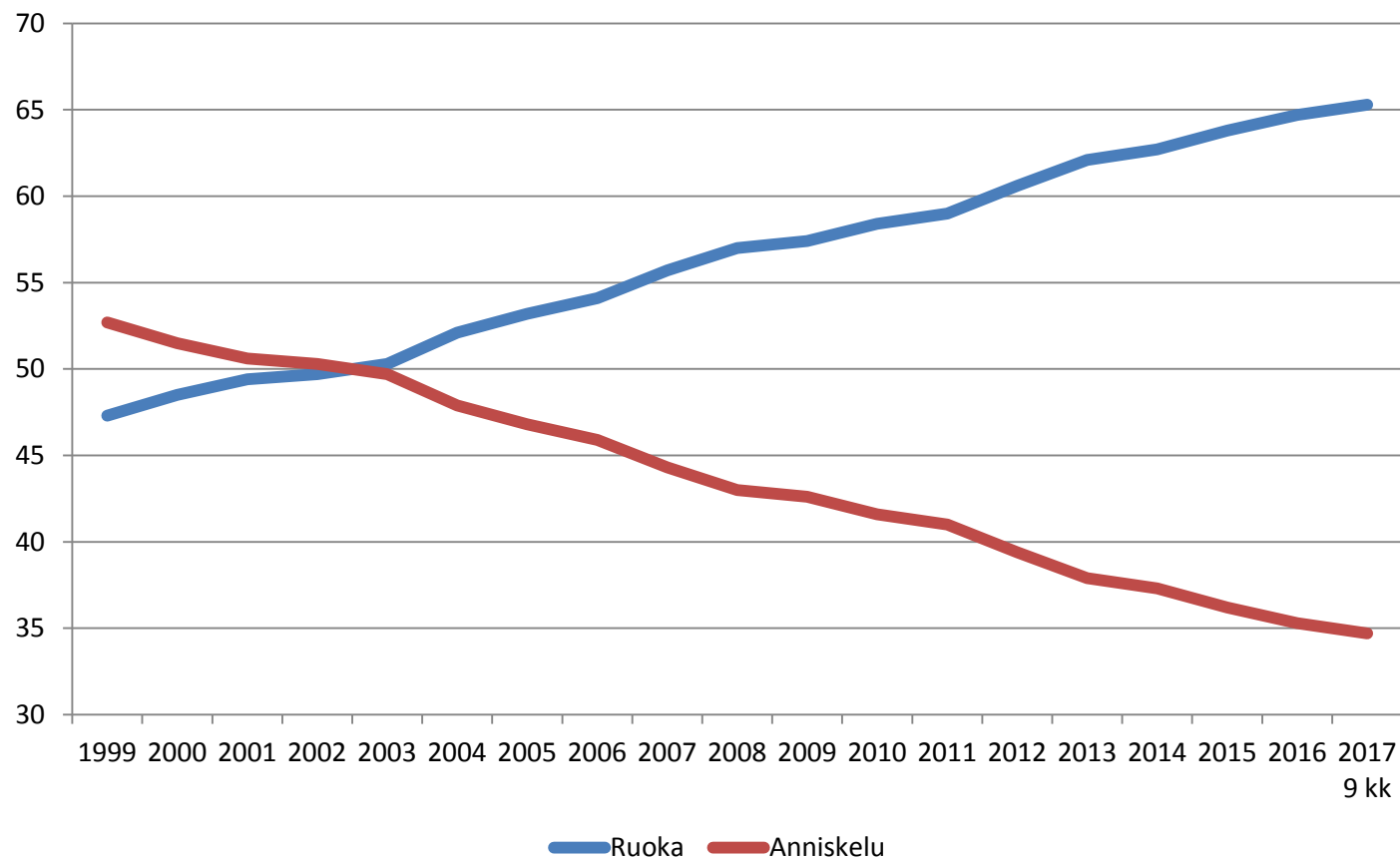

Anniskeluravintoloiden myynti:

Anniskelun osuus jatkaa laskuaan

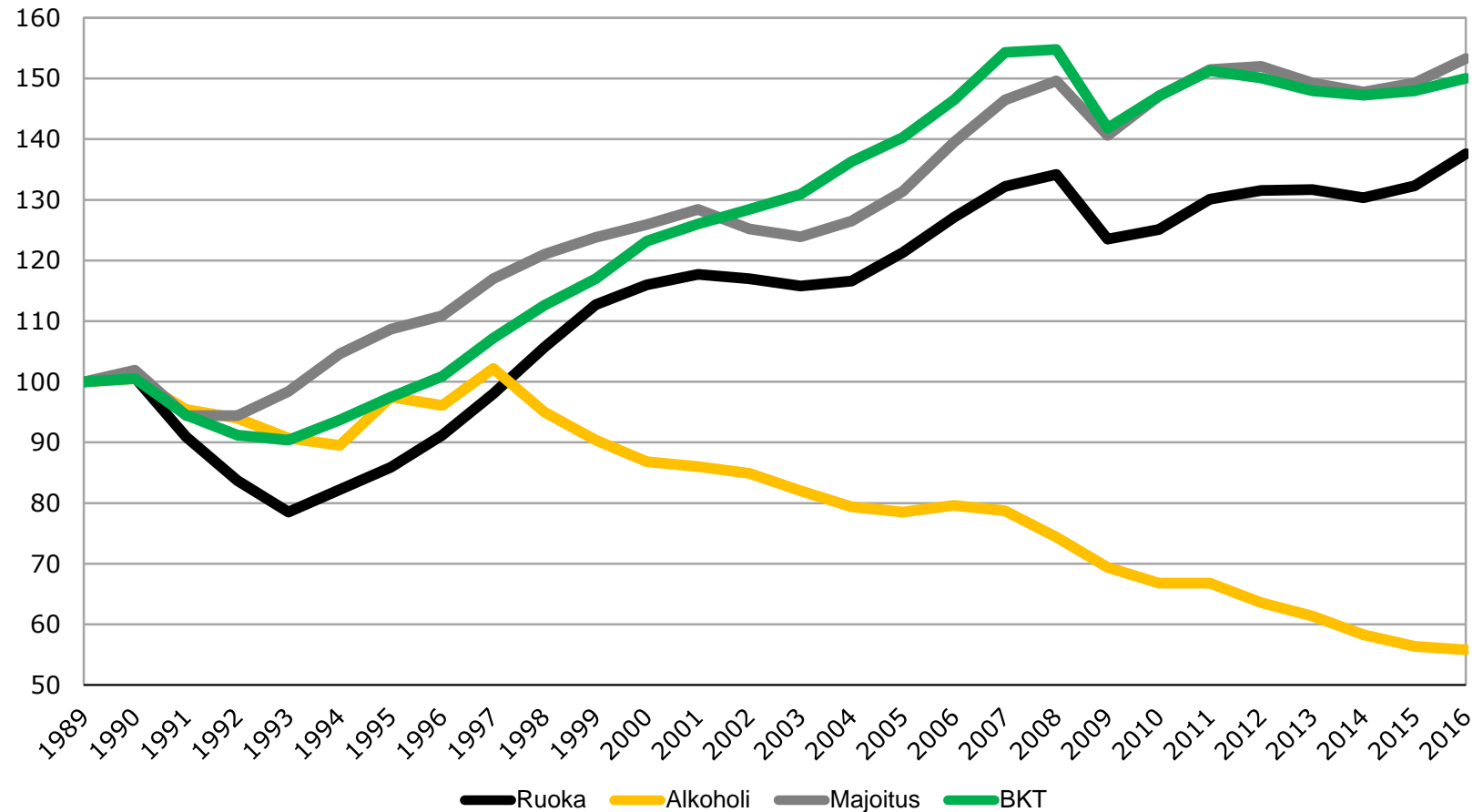
Yli 65 prosenttia vuoden 2017 tammikuu-syyskuun euroista tuli ruoasta

Myyntin osuudet 1999-2017 (A-, B-, ja C-ravintolat), %

Anniskelun kysyntä on lähes puolittunut vuoden 1989 tasosta

Indeksi 1989=100 ravintoloiden ja majoituksen kysyntä (myynnin määrä) ja BKT

Alkoholijuomaverot 1.7.2017 EU-maissa

Suomi on EU-maiden kirein oluen alkoholiverottaja ja toiseksi kirein väkevän alkoholin ja viinin verottaja.

Olutvero EU-maissa, euroa per litra, 4,7 til-%

Suomi	1,51 => 1,67
Irlanti	1,06
Britannia	1,03
Ruotsi	0,99
Viro	0,73 => 0,79
Kreikka	0,59
Slovenia	0,57
Alankomaat	0,36
Italia	0,35
Tanska	0,35
Ranska	0,35
Liettua	0,33
Kypros	0,28
Kroatia	0,25
Unkari	0,25
Belgia	0,24
Itävalta	0,24
Malta	0,23
Puola	0,21
Latvia	0,21
Portugali	0,19
Slovakia	0,17
Tsekki	0,14
Espanja	0,09
Luxemburg	0,09
Saksa	0,09
Bulgaria	0,09
Romania	0,09

Alkoholijuomien verotasot EU-maissa, euroa per litra sataprosenttista alkoholia

	Olut	Viini	Väkevä 40 %, etyylialkoholi
Suomi	32,05	30,82	45,55
Irlanti	22,55	38,62	42,57
Britannia	21,85	30,05	32,91
Ruotsi	21,06	24,81	53,85
Viro	15,52	11,20	23,89
Kreikka	12,50	1,82	24,50
Slovenia	12,10	0,00	13,20
Alankomaat	7,59	8,03	16,86
Italia	7,55	0,00	10,36
Tanska	7,52	14,17	20,14
Ranska	7,41	0,34	17,38
Liettua	7,11	14,97	16,65
Kypros	6,00	0,00	9,57
Kroatia	5,33	0,00	7,06
Unkari	5,26	0,00	10,82
Belgia	5,01	6,81	29,93
Itävalta	5,00	0,00	12,00
Malta	4,83	1,86	13,60
Puola	4,54	3,35	13,29
Latvia	4,50	7,09	14,50
Portugali	4,12	0,00	13,68
Slovakia	3,59	0,00	10,80
Tsekki	2,96	0,00	10,55
Espanja	1,99	0,00	9,59
Luxemburg	1,98	0,00	10,41
Saksa	1,97	0,00	13,03
Bulgaria	1,92	0,00	5,62
Romania	1,85	0,00	7,43

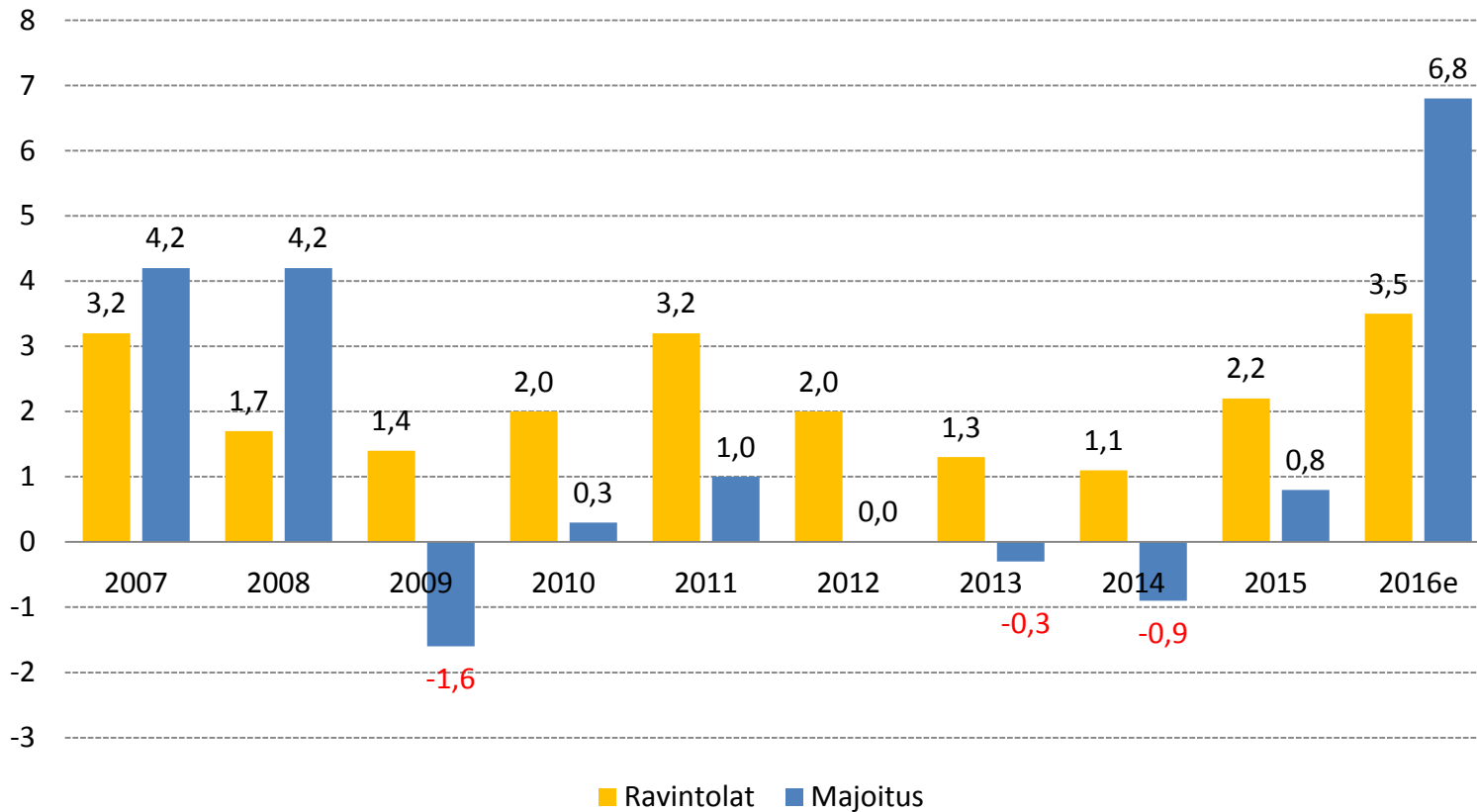
Viron alkoholijuomaveroa korotetaan 1.2.2018, jolloin Viron olutvero on 0,79 euroa/litra, 4,7 til-%. Suomessa olutvero nousee 1.1.2018 alkaen, jonka jälkeen Suomen olutvero on 1,67 euroa/litra, 4,7 til-%. Siten vuoden 2018 helmikuussa Suomen olutvero on edelleen yli kaksinkertainen Viroon nähden!

Kannattavuus:

Liiketulos

Liiketulos, %-yks. liikevaihdosta

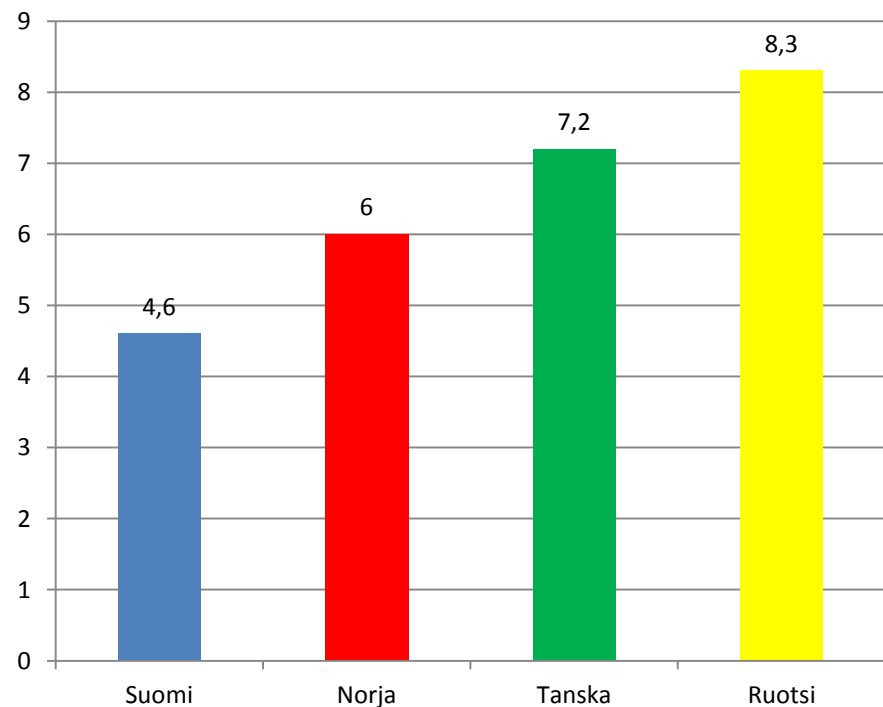

Matkailu pohjoismaihin:

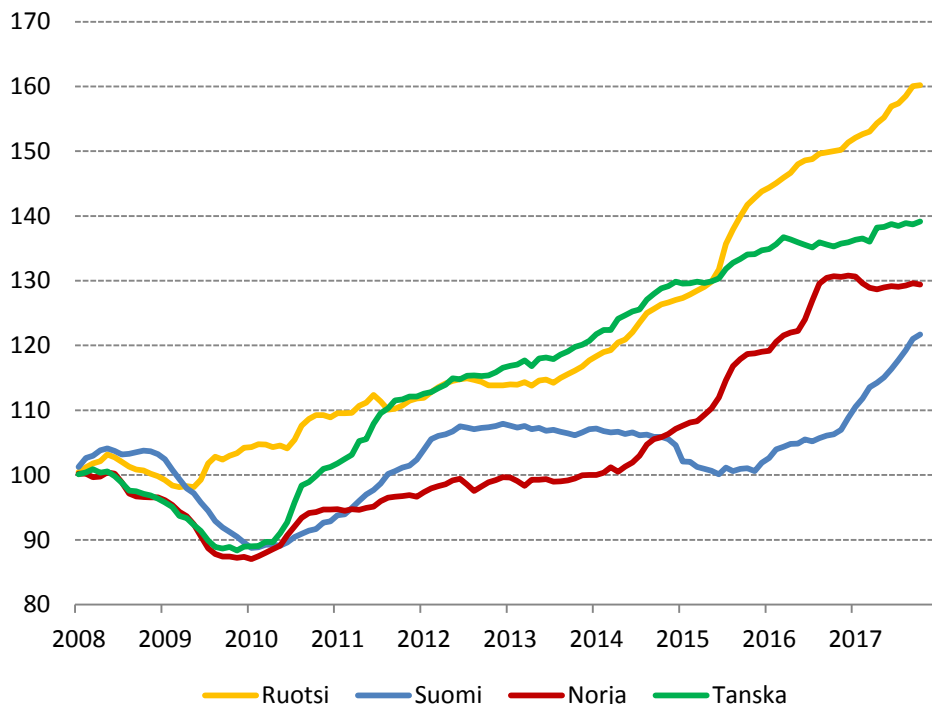
Ulkomaiset hotelliöpyymiset reippaassa kasvussa vuonna 2017

Tammi-lokakuussa 2017 Suomen kasvuprosentti 14,5, mutta muiden pohjoismaiden määriin vielä matkaa!

Ulkomaiset hotelliöpyymiset (miljoonaa) tammikuu-lokakuu 2017

Indeksi 12/2007=100 (12 kk keskiarvo), ulkomaiset hotelliöpyymiset

+14,5 %

-1,1 %

+2,7 %

+6,7 %

Suomen matkailualalle on kohdistunut tunnustusta ja menestystä!

TCI Research & Hotrec, A European Survey on International Guests' expectations 5/2017

Ranking in Europe for
“**Hotels Overall Quality**”

TOP 3 Destinations

Sweden	250
Norway	246
Finland	234

Ranking in Europe for

“**Hotel Hospitality of Personnel**”

TOP 3 Destinations

Norway	281
Sweden	266
Finland	243

Ranking in Europe for
“**Local Food Diversity**”

TOP 3 Destinations

Turkey	176
Finland	171
Greece	160

Ranking in Europe for

“**Restaurant staff hospitality**”

TOP 3 Destinations

Finland	223
Cyprus	223
Ireland	205

Suomessa järjestettiin kaikista Pohjoismaista eniten kansainvälisiä kongresseja (651 järjestökongressia, 101 514 kongressivierasta) vuonna 2016 (Union of International Associations 6/2017)

Isojen eurooppalaisten kaupunkien (20 kaupunkia) liikenneindeksin mukaan Helsingissä kaupunkiliikkuminen on helpointa ja miellyttävintä (Politico 9/2017)

Finland is the safest place on the planet
(International SOS, the 2018 Travel Risk Map, 11/2017)

Finland ranks in top 3 travel destinations for 2017 (Lonely Planet 10/2016)

1. Canada
2. Columbia
3. Finland

Maailman vieraanvaraisimmat kaupungit, N=100 (TravelBird 10/2017)

1. Singapore
2. Tukholma
3. Helsinki

Bokningssajter

- Hotrec har kämpat mot Booking.com och andra bokningssajter redan många år
- EU kommissionen har inte varit aktiv hittills även om lösning av problem har krävt europeisk lösning
- Det värsta problem är rate parity, som har förnekats Tyskland, Frankrike, Österland och Italia → i Sverige är rättegång i gång
- Det finns flertal andra problem mer sajter: t. Ex. Hur många rum är lediga och hur man påvisar rummen på sajten
- Sajter har varit nyttiga till hoteller men de har tagit kontroll över hoteller i hela världen
- Positionen att avtala mellan ett litet hotell vs. Booking.com är dålig

Bokningssajter

- Säljningskostnad upp till 30 procent av rumpriset
- MaRa har också kontaktat till Konkurrens- och konsumentverket, men de har varit ganska passiva
  - En frivillig överenskommelse av Booking.com att hotellen kan erbjuda förmånligare pris till kunden i receptionen (walk-in), per telefon och e-postkampanjer samt stamkunder men de kan inte vara generellt tillgänglig i sin egen hemsida och hotellet får inte marknadsföra förmånligare priser till stora publiciteten via internet
  - En KKV:s undersökning av erfarenheter av hoteller om bokningssajter kommer att vara färdig när som helst → vad händer då

Plattformsekonomi - kommissionen

- Kommissionen publicerade en preliminär översikt om plattformsekonomi
- Plattformsekonomi är i sig själva nyttig till samhället och ekonomi
- Men det finns handelskutymmer, som är skadliga speciellt till små och medelstora företag
- Till exempel
  - De diktaterar avtalsvillkor till sina kunder
  - Handlingssätter är inte klara och rankingen är inte opartisk
  - Kunder har begränsade tillgång till sin kundinformation
  - Sättet att avgöra tvister är inte effektiva
  - De gynnar sina egna tjänster

Plattformsekonomi - kommissionen

- Kommissionen betänker vilka slags åtgärder den kommer att gå vidare:
  1. Soft law
  2. EU lagstiftningen tillsammans med egenkontroll
  3. Detaljerad lagstiftning
- Kommissionen besluter hur den gå vidare i årsskiftet 2017/18

Airbnb

- Man talar ofta om delningsekonomin även om det är fråga om affärsmässig logiverksamhet
  - Till exempel i Reykjavik finns det en ny undersökning, som visar, att det finns 5 000 hotellrum och 5 000 airbnb –lägenhet → 51 procent av airbnb lägenheter ägs av person och företag, som har mer än två lägenheter i logiverksamheten (ingenting att göra med delningsekonomin)
- Många städer i Europa har begränsat möjlighet att utnyttja lägenheter i logiverksamheten, därför att priserna och hyrorna av lägerheter stiger för högt till stadsbor, det medför sådana turister de vill inte ha, stadsstruktur förändras på sådan sätt de vill inte och det medför för många turister

Airbnb

- Diskussionen i Finland är godtrogen, största delen av politiker och höga tjänstemän ser det mycket positivt → ingen bekymmer med hur man finansierar staten eller rättvisa konkurrensförutsättningar
- De gamla näringar försöker förhindra konkurrensen och skyddar sina medlemmar
- MaRa: samma regler för samma slags verksamheten
- Kommissionen och de stora medlemsstaterna bekymrade hur digitala företag betalar skatter till Europa i den del dem får vinsten här → stor och svår fråga

Paketresedirektiv - bakgrund

- EU-direktivet om paketresor och sammanlänkade researrangemang (EU) 2015/2302
- Samma harmoniseringsnivå i alla EU länderna
- En ny lag om kombinerade resetjänster kommer att ersätta den nuvarande lagen om paketresor
- Lagändringen träder i kraft 1 juli 2018

Ändringar i gällande lagstiftning

- Lagens tillämpningsområde blir mera omfattande än det nuvarande
- Lagen gäller också sådana resetjänster som är separata avtal med olika tjänsteleverantörer
- Resetjänster ska vara förutom transport och inkvartering också uthyrning av bilar samt andra turisttjänster såsom inträdesbiljetter till olika evenemang
- Definitioner:
  - Paketresa: en kombination av minst två olika typer av resetjänster som köps för samma resa
  - Sammanlänkat researrangemang där en näringsidkare hjälper resenären att ingå separata avtal med enskilda tjänsteleverantörer eller att av en annan näringsidkare skaffa sig kompletterande tilläggstjänster

Ändringar i gällande lagstiftning

- Researrangörens informationsskyldigheter blir mera omfattande
  - Detaljerade uppgifter om de resetjänster som bjuds ut
  - Ett formulär för standardinformation om resenärens rättigheter som baserar sig på lag
- Resenären har en rätt att frånträda ett paketreseavtal när som helst före resan början utan särskilda skäl
  - För närvarande rätt att frånträda ett avtal endast i vissa fall t.ex. på grund av sjukdom
  - Researrangören kan avkräva en avbokningsavgift (NYTT!)
- I vissa fall har resenären rätt till ersättning för utebliven res- eller semesterglädje

Paketreselagen - insolvensskydd och säkerhet

- Alla tjänsteleverantörer som erbjuder paketresor eller sammanlänkade researrangemang måste ställa säkerhet
- Tillsynsavgift: en fast avgift som baserar sig på det säkerhetsbelopp som leverantören av kombinerade resetjänster ställer
- Insolvensskyddsavgift: en ny procentuell avgift
  - Den procentuella andelen av avgiften är 0,024 procent av den föregående avslutade räkenskapsperiodens omsättning i försäljningen av kombinerade resetjänster

Beskattningen

- Den viktigaste intressebevakningsfrågan hos oss är nivåer av momssatser
- Tjänstemännen av finansministeriet strävar efter att vi skulle ha bara en momssats, cirka 21 – 22 procent → inget politiskt parti är för det för tillfälle
- Det finns också kraftig vilja att höja momssatsen av 10 procent uppåt i finansministeriet
- MaRa kämpar för att riksdagen kommer att sänka momsen av utskänkningsfrån 24 procent till 14 procent
  - Det var en bra debatt bland riksdagsledamöter i somras
  - Nästan alla parti är principiellt för att sänka momsen av utskänkningsfrån

Ny alkohollag

- Många bra förändringar, som minskar byråkrati och lättar affärverksamhet
- Ska träda i kraft den 1 mars, 2018 → men happy hour marknadsföring har varit tillåtet från den 1 januari
- Kanske den viktigaste förändringen är att restauranger kan utskänka med sitt eget anmäl efter kl. 1.30
  - Det förutsätter en ordningsman per varje 100 kunder
  - Restaurangen måste beskriva och anmäla i egenkontroll, hur många kunder den har typiskt i olika veckodagar
  - Ordningssvakten kan göra också andra saker än övervaka ordningen
  - Utskänkningsen måste avslutas kl. 4.00, men kunderna kan njuta deras dryck till kl. 5.00

Ny alkohollag

- Restauranger kan ha ett gemensamt utskänkningsområde
- Restauragen kan utskänka utanför sitt lokal genom att informera alkoholmyndigheten
  - Utskänkingslokalen måste accepteras i förhand av alkoholmyndigheten
  - En gång räcker per lokal, ägare eller den som behärskar lokalen, ansöker accepteringen
- Restaurangen kan ansöka att sälja ut högst 5,5 procent alkoholdrycker med samma konditioner som detaljvaruhandel
  - Restaurangen med ett eget bryggeri kan sälja ut öl, som har högst 12 procent alkohol
- Egenkontroll blir obligatorisk

Andra förändringar i lagstiftningen

- Mycket omfattande dataskyddslagen som träder i kraft den 1 maj 2018
- Den nya förordningen, som stadgar att 5 procent av hotellrum måste vara tillgängliga, och åtminstone ett hotellrum → den trädde i kraft den 1 januari 2018
  - Tillgänglighet kommer att vara viktigt och kostsamma ämnen till turism- och restaurangsbranschen i framtiden
- Den nya förordningen, som har föreslagit att stadga att restaurangen måste anmäla skriftligt till kunden ursprungen av färsk kött och fisk samt bearbetade fiskprodukter
  - Otroligt byråkratiskt och svårt för restauranger
  - Minister Leppä driver med stor kraft
  - Regeringen har notifierat till EU kommissionen

Turism- och restaurangbranschen framtid

- Ser mycket bra ut
- Vi har nyförtiden mer inflytande på politisk beslutsfattning än 10 år sen
- Ledare av de största tidningar skriver vår bransch mer än tidigare och nästan alltid ur positiv synvinkel
- Det största problemet med branschen är dålig lönsamhet
  - MaRas strategi för 2018 – 2020: Den viktigaste uppgiften är att förbättra lönsamheten av medlemsföretag med intressebevakning